

Obsah

Vstup / 9

Ivan Matějka & Václav Petříček

Než vznikl Svojanov / 11

Josef Gregor, Jan Alois Coufal

Historie hradu Svojanov / 17

Antonín Svoboda, Josef Gregor

Od nejstarších dob až do roku 1293 • Od roku 1293 až do nastoupení rodu Žehušického z Nestajova v roce 1547 • Od roku 1547 až po Hertvíka Zárubu • Za soumraku rodu Zárubů • Hrad od 18. století do roku 1910

Rok 1910 / 43

Antonín Svoboda, Josef Gregor

... a co bylo dál / 49

Antonín Svoboda

Procházka hradem / 51

(s Josefem Gregorem)

Tajemný hrad (aneb pověsti o Svojanově) / 81

Antonín Svoboda

Pověst o Rašinovi • O baště bez střechy • Pověst o rytíři Hertvíku Žehušickém z Nestajova • Obléhání hradu Švédy roku 1645

Větrný vír, války, povodně, požáry, polární záře...

Svojanovské události let 1484 až 1918 / 91

Josef Gregor, Antonín Svoboda, Ladislav Bačovský, Josef Moravec

Z pamětní knihy Hromádků / 131

Škola a učitelé / 141

Ladislav Bačovský, Antonín Svoboda

Škola ve Svojanově • Historiky ze života učitelů v 18. a 19. století • Škola ve Starém Svojanově (1889–1936)

Figury a figurky / 155

Josef Gregor, Božena Lidmilová, Antonín Svoboda

Svojanovské radovánky / 185

Josef Moravec, Josef Gregor

Mouřenínská hlava • Divadlo • Bály, poutě, pimprlata

Jak se žilo ve Starém Svojanově před první světovou válkou / 193

Ladislav Bačovský

Život v městečku... Rok v městečku... / 199

Božena Lidmilová

Rodina — Vzpomínky na to, jak se žilo — Denní starosti i radosti • Majdalenka • Nastává podzimní čas • A přišla zima • Vánoce • Bály a masopustní veselí • Co se povídalo • Předjaří • A je tu jaro • Velikonoční svátky • Jarní práce a zábavy • Slavnost Božího těla • Pout' na Petra a Pavla • Cvičení hasičů a sokolů • Procesí • Biograf • Škola • Zábavy bylo vždycky dost • Válka 1914 • Přezdívky

Starý Svojanov před rokem 1914 / 243

Josef Gregor

Válka 1914 až 1918 / 255

Ladislav Bačovský, Josef Gregor

Republika (1918 až 1938) / 265

Josef Gregor, Josef Moravec

Starý Svojanov / 279

Josef Gregor

Události let 1939 až 1945 / 291

Josef Gregor

Svojanovské pozoruhodnosti / 303

Josef Gregor, Ladislav Bačovský

Svojanovský místopis (Josefa Gregora) / 319

Svatojánské skály • Příkřice • Předměstí • Výlet do Svojanova a okolí roku 1946
• Hradčany • Mezi Starým Svojanovem a Vítějevsí • Podivné úkazy

Tajuplné příběhy a pověsti ze Svojanova a nejbližšího okolí / 329

Antonín Svoboda, Josef Gregor

Červený kříž • Ulití velikého zvonu ve Svojanově • U Starého křížku •
Pověsti o Majdalence • Bohuňovské skály / Moravská neb Čertova brána
• O Mitýskově skále • O Kornifelovi • O skalské Voršile a šátku • Záhada u
hřbitova ve Starém Svojanově • Pověst o Klukově neb Ovčákově louce • Boží
muka u Korýtek • Useknutá ruka • Začátky dolování • Švédové ve Svojanově
• Příběh o neznámém pomocníkovi • Noc na Hradisku • Hledání pokladu na
Hradisku • Kruté zaměstnání / O zedníku Janypkovi • Příběh z doby roboty
• Starosvojanovský příběh • Na Kříbě • Krvavé bitvy mezi svojanovskou a
rohozenskou chasou v letech 1867–1869 • Hamry

Šibenná hora (a historie a pověsti s ní spojené) / 431

Josef Gregor, Ladislav Bačovský

Poděkování / 439

Svojanovské pamětní knihy – odkryté stopy minulosti (Doslov) / 441

Marek Janosik-Bielski & Barbora Hanzová

Seznam ilustrací / 450

Ediční poznámka / 455